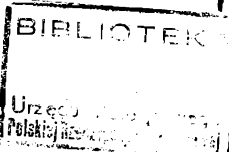

20 grudnia 1928 r.

URZĄD PATENTOWY

F16d 13/38

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIIS PATENTOWY

Nr 9203.

Kl. 47 c 13.

Bergsunds Mekaniska Verkstads Nya Aktiebolag
(Stockholm, Szwecja).

h7c, 13/38

Sprzęgło cierne.

Zgłoszono 16 września 1925 r.

Udzielono 1 sierpnia 1928 r.

Wynalazek niniejszy dotyczy sprzęgła ciernego i polega na tem, że znajdujące się pod działaniem siły odśrodkowej lub odpowiednich sprężyn części sprzęgła przyciskane są do powierzchni torowej.

Według wynalazku nadaje się wzmiankowanym częściom sprzęgła kształty takie, aby współdziałanie części sprzęgła uskuteczniało się bez uszkodzenia obu stykających się powierzchni podczas poślizgu w sprzęgle; ponadto wynalazek ma na celu utrzymanie współczynnika tarcia zespolu na poziomie stałym.

Znane sprzęgła cierne posiadają tę wadę, że warunki zużywania się przy wzajemnem ślizganiu się powierzchni ciernych wypadają niepomysłnie. W razie powstawania na powierzchni cierniej przeszkód dla ruchu poślizgowego (np. pył wskutek

zużywania się lub inne) naciskanie w odnośnych miejscach znacznie wzrasta pod działaniem sił zewnętrznych, wskutek czego cząsteczki obce wciskające się w powierzchnię toru i niszczą w ten sposób jednorodność tejże. Jednocześnie zachodzi znaczne zużycie obu powierzchni. Powody te uniemożliwiały budowę zadawalających sprzęgieł ciernych o stałym współczynniku tarcia. Niedogodności powyższe usuwa wynalazek niniejszy w ten mianowicie sposób, że stosuje się jeden lub kilka żłobków, umieszczonych w powierzchni torowej, suwakach albo w obu tych częściach.

Wynalazek uwidocznia rysunek, na którym fig. 1 przedstawia część sprzęgła z kłem promieniowym w widoku bocznym, fig. 2—przekrój poprzeczny fig. 1, przy czem urządzenie posiada żłobki w obu na-

rzadach ciernych, fig. 3 wyobraża odmianę urządzenia ze żłobkami, umieszczonemi tylko w suwaku, przyczem wskazane jest schematycznie w jaki sposób suwak współdziała pod wpływem sprężyn, albo urządzenia mechanicznego, z torem poślizgowym, fig. 4—suwak wyposażony w wydłużenie, sięgające do żłobka w torze poślizgowym, fig. 5—żłobek w torze poślizgowym przy gładkim suwaku, fig. 6—urządzenie ze żłobkami, umieszczonemi w obu powierzchniach, fig. 7—odmianę wykonania wynalazku z kłem napędym osiowym w widoku bocznym powierzchni stykowej w dwóch różnych wykonaniach tejże, fig. 8 i 9—suwak o ruchu odśrodkowym z kłem przegubowym, w widokach końcowym i bocznym, fig. 10—12 uwidoczniają rozmaite odmiany wykonania zagłębień promieniowych w powierzchniach stykowych, fig. 13 — rozmaite przykłady wykonania zagłębień do osadzania wstawek węglowych i fig. 14—dwa przykłady wykonania wstawek węglowych.

Wynalazek obejmuje cierne sprzęgła odśrodkowe i polega głównie na zastosowaniu jednego lub kilku żłobków lub zagłębień w jednej lub obu powierzchniach roboczych 2 i 3 wykonanych np. w suwaku, w torze albo w obu tych częściach. Krawędzie tych żłobków lub wydrążeń mogą stanowić płaszczyzny prostopadłe do osi obrotu albo też czynić z temi płaszczyznami kąty większe lub mniejsze i posiadać krawędzie proste 4, wygięte w kształcie litery V 5, 6, lub łamane 7. Zagłębienia można wykonać w ten sposób, że powierzchnia cierna usunięta jest na jednym lub na obu końcach suwaka, jak to wskazano w punktach 8 i 9 (fig. 12). Żłobki można wypełnić całkowicie lub częściowo jakimkolwiek miękkim lub smarownem tworzywem (fig. 13), np. grafitem, albo też można zastosować w odpowiedni sposób nieruchome lub ruchome wstawki węglowe 11.

Jak to wskazuje fig. 10 powierzchnia stykowa może być przesunięta z linii środkowej, celem zrównoważenia wpływu tarcia powierzchni roboczych.

W omówionych odmianach wykonania wynalazku powierzchnia lub powierzchnie cierne lub poślizgowe można wykonać w postaci stożkowej lub kulistej zamiast walcowej, celem osiągnięcia większego tarcia i dokładniejszego prowadzenia suwaków sprzęgłowych.

Rzecz prosta, że wskazane odmiany wykonania wynalazku przytoczone są tytułem przykładu i wynalazek nie jest ograniczony do różnych wskazanych i opisanych powyżej szczegółów.

W granicach wynalazku możliwe są oczywiście rozmaite zmiany. Między innemi można np. wyposażać urządzenie w kilka zespołów suwakowych i kilka odpowiadających im torów.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Sprzęgło cierne, znamienne tem, że w jednej lub w obu współdziałających powierzchniach ciernych wykonane są jeden lub kilka żłobków albo zagłębień.

2. Sprzęgło według zastrz. 1, znamienne tem, że powierzchnie cierne mieszczą się po obu stronach czopa, przesuwanego pod działaniem siły odśrodkowej.

3. Sprzęgło według zastrz. 1, znamienne tem, że żłobki lub zagłębienia posiadają ściany prostopadłe do osi obrotu albo tworzą z osią obrotu kąty większe lub mniejsze.

4. Sprzęgło według zastrz. 1, znamienne tem, że krawędzie żłobków lub zagłębień są proste, krzywe, w kształcie litery V lub łamane.

5. Sprzęgło według zastrz. 1, znamienne tem, że żłobki lub zagłębienia wykonane są w ten sposób, że powierzchnie cierne suwaka są na jednym lub obu końcach całkowicie lub częściowo usunięte.

6. Sprzęgło według zastrz. 1, znamienne tem, że żłobki lub zagłębienia wypełnione są całkowicie lub częściowo tworzywem miękkim lub smarownem, np. grafitem.

7. Sprzęgło według zastrz. 1, znamienne tem, że w suwakach sprzęgłowych umieszczone są wstawki węglowe lub tym

podobne, ulegające działaniu sprężyn lub umocowane nieruchomo.

Bergsunds Mekaniska
Verkstads Nya Aktiebolag.

Zastępca: M. Skrzypkowski,
rzecznik patentowy.

